

מרץ 2019

הזנה בכרם ענבים מוקדמים במבנים חסויים/חממות

כרמי מאכל מצויים בארץ בכמות של כ-20,000 דונם, ומרוכזים בעיקר באזור לכיש, בקעת הירדן ושפלת החוף (Raban, 2012). עיתוי הבציר ומועד שיווק הענבים משפיע באופן משמעותי על המחיר אותו פודים המגדלים, כאשר לרוב המחירים בתחילת העונה (אפריל-מאי) ובסופה (נובמבר-דצמבר) גבוהים באופן משמעותי. מסיבה זו משתדלים המגדלים באזורים בהם התנאים מתאימים לכך (בעיקר בקעת הירדן והערבה), להקדים עד כמה שניתן את מועד הבשלת הענבים ושיווקם. לצורך כך נבררו לאורך השנים זנים המסוגלים להגיע לפוריות טובה גם בתנאים בהם 'מעוררים' את הגפן הרבה לפני המועד הטבעי, ולרוב מגדלים את הכרם בחממות או בבתי רשת.

גידול כרם בבתי רשת דומה לגידול בשטח פתוח, מבחינת מחזור הגידול והטיפולים האגרוטכניים. לעומתם, גידול של כרם בחממה נבדל בכך שהוא נזמר פעמיים בשנה- פעם אחת לפני עונת הגידול נושאת הפרי (בסביבות נובמבר-דצמבר) ופעם שניה לאחר הבציר (אפריל-מאי). בכך למעשה מגדלים שתי עונות בשנה קלנדרית אחת, ובין היתר זו אחת הסיבות שכרמים בחממה נוטים להחזיק מעמד פחות שנים ונדרשים להחלפות ועקירות תכופות יחסית (10-12 שנות הנבה בלבד).

ממשק הדישון:

דישון בעונה נושאת הפרי: רצוי לבצע בדיקת פטוטרות בזמן הפריחה ועל בסיס התוצאות לתכנן את ממשק הדישון הנכון לכל חלקה ומותאם לזן ולעומס היבול הצפוי.

באופן כללי, ממשק ההזנה המקובל בדישון כרם מאכל הוא 10-12 ק"ג חנקן, 3-5 ק"ג תחמוצת זרחן ו-15-20 ק"ג תחמוצת אשלגן לדונם לעונה. הדישון המקובל הוא בדשני '**טוב בלו'**/'עילית' ביחס של 2:1:3 עד בוחל. מכאן ועד הבציר מקובל לתת מנה של דשן ללא חנקן, על מנת שלא לעכב את ההבשלה, ביחס של 0:1:3.

מבחינת הזנה במיקרואלמנטים, מקובל לתת כל שנה עם תחילת הבלבוב כ-5 ליטר '**פרוגת'** (שווה ערך לחצי ק"ג ברזל), ומדי שנתיים להוסיף 5 ליטר '**אבץ גת'** וכן 5 ליטר '**מנגן גת'**.

לאור נסיונות שביצענו בשנתיים האחרונות, אנחנו ממליצים על שימוש בתמיסות דשן ממשפחת '**טוב בלו'**. שימוש נכון בדשן '**בלו'** מבטיח יעילות גבוהה יותר של הדישון החנקני ומונע שטיפת חנקות אל מתחת לבית השורשים. בנוסף, הוא מעשיר את סביבת בית השורשים באמון, ובכך תורם באופן עקיף להחמצה של הסביבה הקרובה של בית השורשים. במצב כזה משתפרת מאוד קליטה של זרחן וכן של מיקרואלמנטים.

מרץ 2019

הזנה בכרם ענבים מוקדמים במבנים חסויים/חממות

בנוסף, אנחנו ממליצים על שילוב של 'ביוהומיגת' בדשן. מצאנו בניסוי שנערך בעונה הקודמת (-2017) 8) כי תוספת של כ-5 ליטר ביוהומיגת לדונם תרמה להגדלת גרגר ואשכול (באופן מובהק) וכן להעלאה של כמות היבול בבציר הסלקטיבי הראשון.

בעונת הקיץ: חשוב להקפיד על דישון סדיר ועל מתן של כ-5 ק"ג חנקן ותחמוצת אשלגן לדונם, על מנת לבנות את הסעיפים של העונה נושאת הפרי. למרות זאת, חשוב לא להגזים בדישון חנקני על מנת שלא לקבל סעיפים עבים מדי שיעכבו את ההתעוררות בעונה הסמוכה. הדשן המומלץ הוא 'טוב בלו'/'עילית' ביחס של 1:1.

מומלץ להסתייע באגרונום 'דשן-גת' באזורכם לקביעת ממשק דישון מיטבי בתנאים אלו.

יעקב הניג, אגרונום

054-4361147

yacovh@deshengat.co.il

מקורות:

Raban, E. (2012). 66. עלון לנוטע, 2012. תמונת מצב 12-13 (July), גפן מאכל: תמונת מצב 2012. עלון לנוטע, 66.

